

Vår referanse

20.10.2025

Deres referanse

Tilsynsrapport

1. Innledning

Finanstilsynet har høsten 2025 gjennomført tilsyn med [redacted] organisasjonsnummer [redacted] (heretter omtalt "revisjonsforetaket eller revisor"). Formålet med tilsynet var å kontrollere om revisjonsvirksomheten drives i samsvar med gjeldende regler.

2. Oppsummering og konklusjon

Revisjonsselskapet ble stiftet i januar 2025 og tilsynet omfattet kun aksept av nye revisjonsoppdrag. Tilsynet har avdekket pliktbrudd ved gjennomføringen og dokumentasjonen av akseptvurderingene for seks av syv kontrollerte oppdrag. For to av disse oppdragene foreligger det grove brudd på revisorloven. Pliktbruddene består i at revisors akseptvurderinger ikke er tilstrekkelig underbygget av relevant dokumentasjon og dermed ikke utført i samsvar med revisorloven og god revisjonsskikk.

Revisjonsforetaket hadde på tilsynstidspunktet ingen ansatte ut over oppdragsansvarlig revisor. Finanstilsynet valgte ut syv oppdrag for kontroll av revisors akseptvurderinger. Revisor ble i den forbindelse bedt om å oversende all dokumentasjon og kommunikasjon knyttet til akseptvurderingene. Revisjonsforetaket ble også bedt om å sende inn blant annet dokumentasjon for revisjonsforetakets retningslinjer for kvalitetsstyring, dokumentasjon for risikostyring og dokumentasjon for etterlevelsen av hvitvaskingsloven.

Revisor har i forbindelse med tilsynet utarbeidet redegjørelser som utdyper de dokumenterte akseptvurderingene. Disse er gjennomgått under tilsynet, men er tillagt begrenset vekt, da det er den tidsriktige dokumentasjonen som er førende for Finanstilsynets vurderinger av utført arbeid.

De seks akseptvurderingene Finanstilsynet har kommentarer til er i det følgende benevnt oppdrag A, B, C, D, E og F.

De fire revisjonsklientene A-D har tilhørighet til de samme personene og alle driver innenfor tjenester til sjøfart og fiskeri. Fratrådt revisor var også den samme for disse fire. Oppdragsansvarlig revisor i revisjonsforetaket var tidligere oppdragsansvarlig revisor hos fratrådt revisjonsforetak og hadde avgitt revisjonsberetning til årsregnskapet for 2022 for tre av de overtatte revisjonsklientene (A-C). Disse fire akseptvurderingene behandles derfor under ett.

Finanstilsynet har mottatt styrets behandling av foreløpig tilsynsrapport og noterer seg at det er iverksatt tiltak for å hindre at tilsvarende pliktbrudd gjentas. I tilbakemeldingen fra styret fremkommer det også enkelte korrigeringer til det faktum Finanstilsynet la til grunn i foreløpig tilsynsrapport. Dette er hensyntatt i tilsynsrapporten.

3. Finanstilsynets kontroll av aksept av revisjonsoppdrag

OPPDRAK A-D:

Konklusjon

Aksept av oppdrag A -D vurderes samlet sett å være brudd på god revisjonsskikk, se revisorloven § 9-4 tredje ledd første punktum, jf. ISA 220 punkt 22 - 24.

Begrunnelse

Oppdragene A-D har før [REDAKERT] påtok seg oppdragene, tidligere hatt samme revisjonsselskap. Denne revisoren fratrådte fra alle oppdragene i februar 2025. Revisor påtok seg alle fire oppdragene i april 2025. Forrige revisor har vist til nummererte brev og kapasitet som begrunnelse for fratreten.

Årsregnskapene for 2023 er det sist avlagte regnskapet for alle fire foretakene, da revisor i april 2025 påtok seg oppdragene. Forrige revisor avga revisjonsberetninger for tre av foretakene for 2023. Det fjerde foretaket valgte den forrige revisor i november 2024, fordi 2023 regnskapet (urevidert) viste omsetning over grensen for fravalg av revisor.

Revisor henvendte seg til fratrådt revisor 26. mars 2025 og ba om å få opplyst om det var forhold som tilsa at oppdragene ikke burde aksepteres. Fratrådt revisor svarte 27. mars. Fratrådt revisor viste i e-post til nummererte brev. De nummererte brevene omtaler sanksjonsregleverket knyttet til russiske fartøy, uheldig arbeidsdeling bank, ikke tegnet yrkesskadeforsikring og at det ikke foreligger obligatorisk tjenstepensjonsordning. Disse brevene ble alle utstedt i forbindelse med revisjonen av 2022.

Det fremgår av dokumentasjonen at tre av revisjonsklientene har høy risiko for at revisjonsforetaket kan bli misbrukt til hvitvasking og terrorfinansiering, da disse tre foretakene handler med Russland. Det fremgår at revisor mener at denne risikoen er tilstrekkelig vurdert og vil bli håndtert i det videre revisjonsarbeidet.

Oppsummert foreligger det følgende mangler ved akseptvurderingene av oppdrag A-D:

- Ikke dokumentert revisors virksomhetsforståelse verken for de tre selskapene revisor kjenner fra før eller for det foretaket hvor revisor ikke har vært revisor tidligere
- For to av selskapene har revisor innhentet informasjon som tilsier at regnskapsfører har trukket seg uten at det har medført ytterligere undersøkelser fra revisors side
- For det selskapet hvor sist avlagt årsregnskap ikke var revidert, har revisor ikke innhentet og vurdert 2023 regnskapet før aksept
- Ikke innhentet utkast til årsregnskap for 2024 før aksept for noen av de fire foretakene
- Ingen bakgrunnssjekk av en person som står som eier av 50 % av aksjene i ett av foretakene
- Oppdragsavtale ble ikke signert av oppdragsgiver før aksept for noen av de fire foretakene

OPPDRAK E:

Konklusjon

Aksept av oppdrag E er grovt brudd på god revisjonsskikk, se revisorloven § 9-4 tredje ledd første punktum, jf. ISA 220 punkt 22–24.

Begrunnelse

Revisjonsklienten er et konsultentselskap rettet mot [REDAKERT] rådgivning. Konsultentselskapet har ressurser i [REDAKERT] i tillegg til virksomheten i Norge. Frem til og med årsregnskapet for 2022 ble regnskapet ikke revidert, da revisor var fravalgt. Deretter blir en revisor registrert i Foretaksregisteret 1. november 2023, før fratrådt revisor ble registrert som revisor 19. desember 2023.

Fratrådt revisor avgir revisjonsberetning med forbehold knyttet til periodisering av inntekter og kostnader samt tap på kundefordringer 22. januar 2025. Fratrådt revisor mener at disse forhold innebærer at underskuddet skulle økt med ca. MNOK 0,8. I tillegg tar fratrådt revisor opp at reglene om skattetrekk og merverdirapportering ikke etterleves.

Fratrådt revisor utsteder nummeret brev datert 27. desember 2024 som følges opp med et nummerert brev 22. januar 2025. Deretter fratrår revisor 23. januar 2025. Foretaket blir varslet om tvangsoppløsning 28. april 2025. Revisor blir registrert i Brønnøysundregisteret som ny revisor 30. april 2025.

Kontakt med fratrådt revisor ble etablert 23. april 2025. Fratrådt revisor svarer på henvendelsen 24. april hvor fratrådt revisor viser til telefonsamtale 23. april og skriver at han ikke har innvendinger mot at ny revisor påtar seg oppdraget, *"men se/vurder dette opp mot de nummererte brevene og de opplysninger som vedrører selskapets organisering av ledelsen"*.

Når fratrådt revisor viser til nummererte brev inkluderer dette et brev hvor revisor varsler egenfratreden under henvisning til blant annet at foretaket ikke har fulgt opp de krav og forutsetninger som ble satt for å påta seg oppdraget i desember 2023.

Revisor har dokumentert sine foreløpige vurderinger basert på en e-post som ble sendt fratrådt revisor 23. april 2025. Der henvises det til blant annet styrevedtak 30. desember 2024 med beskrivelse av tiltak som fra og med regnskapsåret 2025 skal rette opp i de mangler som fratrådt revisor har påpekt. Det foreligger ikke underbyggende dokumentasjon som viser at revisjonsklienten i april 2025 har innført tiltak basert på de nummererte brevene og styrevedtaket. Det må antas at fratrådt revisor kjente til styreprotollen når han fratrådte i januar 2025. I april 2025 har styret hatt fire måneder på å implementere vedtatte tiltak.

Oppsummert foreligger det følgende mangler ved akseptvurderingen:

- Revisor har ikke stilt krav om at de forhold som er påpekt av forrige revisor er brakt i orden før revisor påtok seg revisjonsoppdraget. Styret har fattet noen vedtak i desember 2024, men det er ikke dokumentert at forholdene faktisk er rettet opp i per april 2025. Vedtatte tiltak omfatter:
 - Etablering av globalt regnskapsteam
 - Ny og tydeligere ansvarsfordeling
 - Forbedret kommunikasjon med revisor, herunder faste møter med revisor
- Disse endringene fremstår som gjort av styreferatet, men påtroppende revisor har ingen bevis for at så er tilfelle. Det er derfor usikkert om foretaket i april 2025 har rutiner som sikrer:
 - Korrekt rapportering og betaling av merverdiavgift
 - Etterlever reglene om egen bankkonto for skattetrekk
 - Er ajour med bokføring
 - Følger bokføringsloven når det gjelder periodisering av inntekter og kostnader
 - Har gode rutiner for å indentifisere mulige usikre fordringer og estimere eventuelle tap

Revisor har ikke påsett at styrevedtak er implementert i forbindelse med aksept av revisjonsoppdraget. Revisors dokumentasjon er en e-post fra en ansatt i revisjonsklienten som mener at styret har tatt tak. Finanstilsynet mener at revisor ved denne aksepten ikke har vist den nødvendige rolleforståelsen for å bidra til at virksomheter overholder lover og regler, og pliktbruddet derfor er grovt.

OPPDRA F:

Konklusjon

Aksept av oppdrag F er grovt brudd på revisorloven § 9-2 første ledd og § 9-4 tredje ledd første punktum om god revisjonsskikk, jf. ISA 220 punkt 22–24.

Begrunnelse

Revisjonsklienten er et [redacted] godkjent av Finanstilsynet. Revisor ble registrert som [redacted] revisor i Brønnøysundregisteret 8. april 2025. Forrige revisor ble valgt 31. oktober 2024, men fratrådte 10. mars 2025 uten å ha avgitt revisjonsberetning for 2024. Sist godkjente regnskap på aksepttidspunktet var for 2023. Den daværende revisoren avga revisjonsberetning til årsregnskapet for 2023 den 27. mai 2024 og for deretter å be om at ny revisor velges. Dette revisjonsforetaket ble valgt 22. juni 2023 og hadde følgende oppdraget i litt over ett år.

Revisor ba i e-post 19. mars 2025 fratrådt revisor opplyse om det er forhold som tilsier at en ny revisor ikke bør påta seg oppdraget. Revisor mottok svar 20. mars 2025. Svaret henviste til nummert brev hvor problemer knyttet til ID kontroll var tatt opp. Revisor mottok fra klienten nummerert brev datert 9. juli 2024 utstedt av den tidligere revisoren som hadde oppdraget før sist fratrådte revisor. Dette brevet tok opp følgende forhold;

- Brudd på bokføringsloven § 15-4, dokumentasjon av timer, mangler helt for innleid autorisert regnskapsfører og delvis for andre ansatte. Tidligere revisor ba i brevet om skriftlig dokumentasjon på at forholdet er ryddet opp i.
- Brudd på bokføringsforskriften § 5-1. Alle inngående fakturaer er ikke på norsk eller engelsk.
- Problematisk å følge opp hvitvaskingsregler og dokumentasjonskrav når klient er geografisk langt fra revisor. Ber derfor om at det velges ny revisor. Kontoradresse etter ny organisering er [redacted]

I forkant av dette hadde revisor hatt e-postkorrespondanse 11. mars 2025 med innleid [redacted] [redacted]. Det vises til mottatt dokumentasjon og også til en samtale. Det foreligger ikke referat fra samtalen og heller ikke noe konklusjonsnotat med begrunnelse for hvorfor oppdraget skal aksepteres.

Oppsummert foreligger det følgende mangler ved akseptvurderingen:

- Revisor har ikke stilt krav om at de forhold som er påpekt av forrige revisor er brakt i orden før revisor påtok seg revisjonsoppdraget. Dette omfatter:
 - Brudd på bokføringsloven § 15-4 og § 5-1
 - Ikke innhentet innleieavtale av statsautorisert [redacted] og vurdert denne. Denne avtalen er helt sentral for at virksomheten overholder konsesjonsvilkår og øvrige krav til godkjent [redacted]
 - Ikke vurdert virksomheten nærmere, dvs vurdert organisering, bemanning, klientliste, geografisk spredning, herunder hvorfor hovedkontor er flyttet til [redacted]
 - Ikke innhentet styremøtoreferater.
 - Revisor har i forkant av aksept Ikke innhentet og gjennomgått regnskap for 2023 og heller ikke innhentet foreløpig regnskap for 2024.
 - Det har ikke vært kontakt med den revisoren som reviderte 2023 årsregnskapet og som utstedte det nummererte brevet som det er referert til av fratrådt revisor.

Til tross for at oppdrag F er underlagt særlovgivning og at forrige revisor har trukket seg, har revisor ikke i tilstrekkelig grad avklart forhold knyttet til oppdraget før aksept, jf. revisorloven § 9-9, tredje ledd. Det er flere alvorlige mangler og Finanstilsynet mener derfor at pliktbruddet er grovt.

For Finanstilsynet

Bjørn Kristiansen
senior tilsynsrådgiver

Anders Grini
senior tilsynsrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk.